

УДК 504.06

Бакуліна В.Р., студентка гр. БТ- 16 1/9**Керівник: Малярчук А.В., викладач вищої категорії, викладач-методист**
Дніпровський політехнічний коледж, м. Дніпро, Україна

ЕКОЛОГІЧНИЙ СТАН ДІЙВСЬКИХ ПЛАВНІВ

В центрі мегаполіса Дніпра розташований унікальний ландшафтний об'єкт – Діївські плавні, які входять у каскад Дніпровських плавнів. Ці плавні мають багату флору й фауну, цікаву історію та потребують охорони.

Мета: ознайомитися з видовим різноманіттям Діївських плавнів, їх екологічним станом.

Метод: візуального спостереження.

Вступ. Плавні – заболочені чи підтоплені ділянки річок неподалік від гирла, вкриті важко прохідними заростами вологолюбної рослинності. Перша документальна згадка датується 1755 роком. За переказом, що задокументований Дмитром Яворницьким, оселився в цих місцях Максим Дій – запорізький козацький старшина.

Основна частина. Площа Діївської заплави – 1167 гектарів, з них ліси – 617, піщані луки та степи – 148, боліт – 205, водойм – 203; максимальна глибина водойм від 0,4 до 3,4 метрів. Довжина протоки Річиця – 7,4 кілометрів.

Природа Діївських плавнів формувалася протягом багатьох століть та не була незмінною. Вона неодноразово змінювалась під впливом зміни клімату та інших чинників. З 1932 по 1975 рік під час створення каскаду гідроелектростанцій більшу площу плавнів було затоплено, разом з первісною природою, островами, озерами, та десятками людських поселень. У 1970-1980-ті рр. на місці значної частини території Діївських плавнів були побудовані житлові масиви Червоний Камінь, Комунар, Парус-1 та Парус-2.

В Діївських плавнях налічується близько 400 видів вищих рослин (серед них червонокнижні), близько 200 видів птахів, 29 видів риб. Фітопланктон є найважливішим продуцентом органічної речовини у водоймах, рослинною їжею багатьох видів фауни, а також він впливає на самоочищення води. Найменування видів амфібій й рептилій Діївської заплави: тритон звичайний, жерлянка червона-почервона, часничниця звичайна, жаба сіра, жаба зелена, рамка звичайна, жаба озерна, жаба ставкова, жаба гостроморда, черепаха болотна. Птахи: великий норець (чомга), сірощокий норець, чапля сіра, квак, бугайчик, лелека біла, крижень, чирок-трискунок, червоноголова чернь, лунь болотний, пастушок, погонич, водяна курочка, лиска, звичайний мартин, річковий крячок, малий крячок, болота сова, дрімлюга голуба, зимородок, ластівка берегова (шурик), очеретянка дроздоподібна, ремез. Види ссавців: ряд рукокрилі: водяна нічниця, звичайний вухань, малий нетопир, заєць-русак, бобр. Ряд гризуни: білка звичайна, звичайний сліпак, сірий пацюк, миша малятко, миша лісова, миша жовтогорла, ондатра, польовка руда, польова водяна, водяна кутова. Хижаки: видра, лисиця, енотовидна собака, кам'яна куниця, ласка, горностай, борсук. Ряд парнокопитні: дикий кабан, козуля, лось(були раніше). Найбільш розповсюджені породи дерев плавень – осока, осики, верба біла та ламка, тополя чорна та біла, дуб, в'яз. З кущів – шелюг, лоза, крушина, аморфа. З грибів печориці, трутовики [1].

На початку 90-х рр. інститут «Дніпродіпровдгосп» розробив проект розчищення замулених та зарослих водойм Діївських плавнів, відновлення їх екологічного стану. Планувалося створити тут гідропарк під назвою «Дніпропетровська Венеція». Проектом передбачалося гідромеханічне розчищення проток плавнів для з'єднання внутрішнього плеса плавнів з Дніпром і відновлення наскрізної проточності. Після реалізації проекту проточність водойм у плавнях має підтримуватися природно за рахунок течії Дніпра. Гідромеханічне розчищення плавнів виконували повільно і з перервами.

12 червня 2018 р. у Діївських плавнях за житловим масивом Парус під час наміву піску

були зруйновані гнізда ластівок й стриживів, загинуло понад 1000 пташенят. Жахливе становище зі зливовими стоками у селищі Діївка: 29 місць, де стоки води вільно стікають по вулицям у плавні і річку. Підтоплення Діївки; активна незаконна забудова прибережної зони ріки Дніпро на ж/м Покровській, Парус; несанкціоновані звалища й Діївський сміттєвий полігон; забруднена атмосфера міста (75,5 тис т щорічно); розсадник амброзії – основні екологічні лиха Діївських плавнів.

Висновок. Діївські плавні є частиною екосистеми Дніпропетровщини і має статус території національного значення. Потребує охорони як з боку влади так і місцевих мешканців.



Література:

1. Ілюшіна С.П. Діївський лісопарк // Екополіс.-2004.-№1(13)